

8 AĞUSTOS 1930

Rüveyda Baş

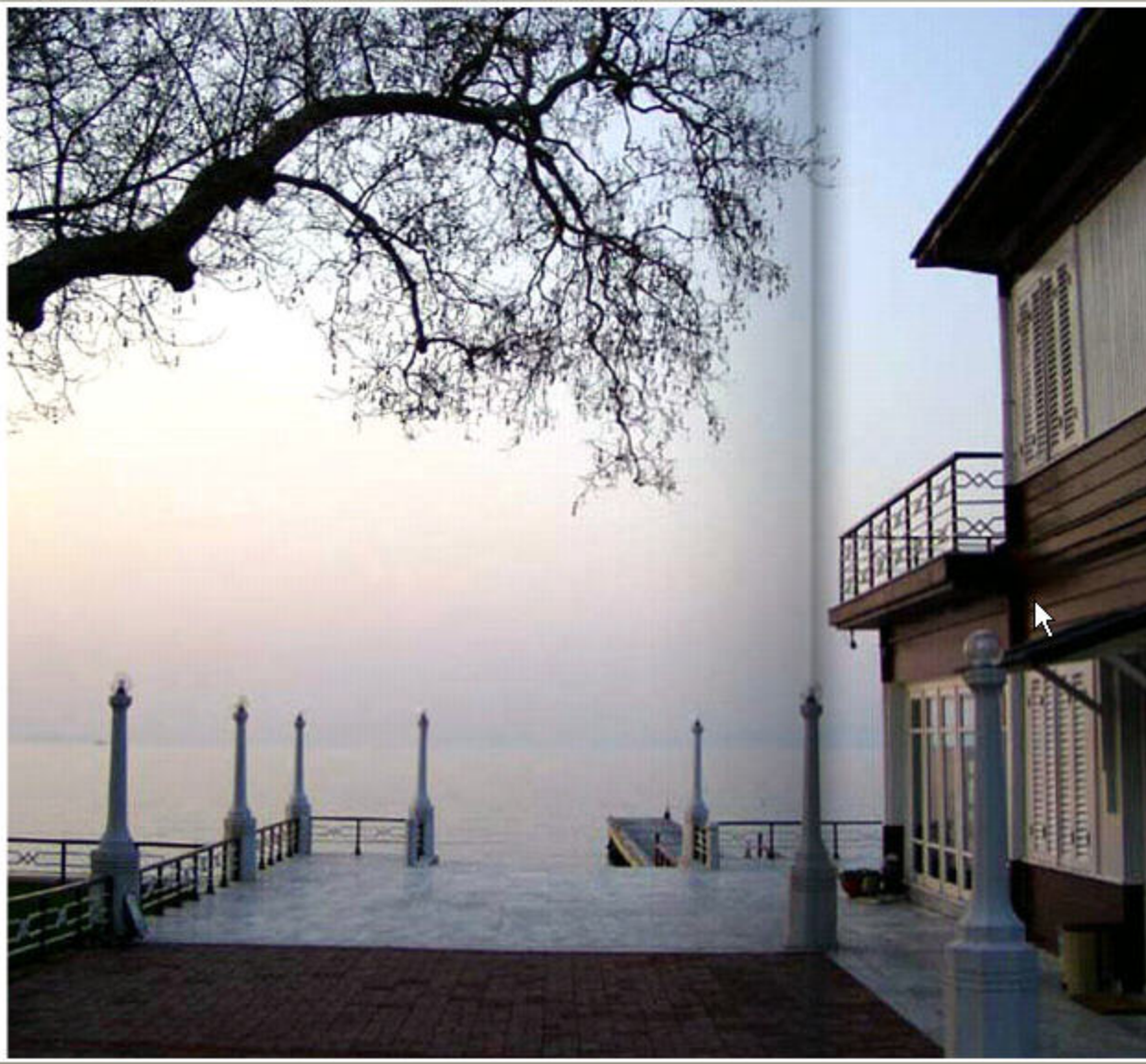
UĞRUNA KÖŞK KAYDIRILAN AĞAÇ

Yürüyen Köşk, cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ün Yalova ziyareti sırasında yaptırdığı iki katlı, dörtgen planlı, ahşap, karkas küçük bir yapıdır.

Atatürk Yalova'ya ilk 19 Ağustos 1929 günü gelir, Termal ve Baltacı Çiftliği'ni gezer. 20 Ağustos 1929 günü ise Millet Çiftliği, Termal ve Koru'ya bir gezi yapar ve İstanbul'a döner. 21 Ağustos 1929 günü Dolmabahçe'den Ertuğrul Yatı'yla Yalova'ya doğru hareket eder. Amacı deniz yoluyla Yalova'ya çıkmak ve daha sonra kara yoluyla Bursa'ya geçmektir.

Bu yat gezintisi sırasında günümüzde Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü olan Millet Çiftliği açıklarından geçerken sahildeki heybetli çınar ağacı dikkatini çeker. Yatı durduran Atatürk tekne ile karaya çıkar. Çınar ağacının muhteşem görüntüsüne hayran kalır ve bu civarda bir köşk yapılmasını ister.

Köşkün yapım çalışmalarına hemen başlanır ve o zamanın haberlerine göre Atatürk'ün "Köşk yapılınsın" dediği 21 Ağustos 1929 tarihinden 22 gün sonra 12 Eylül 1929 tarihinde tamamlanır.

Atatürk 1930 yılında (tahminlere göre haziran ayında) bir gün köşke gittiğinde, çalışanlar çınar ağacının dallarının çatıya vurduğunu, çatı ve duvara zarar verdiğini söyler ve çınarın uzayan dallarını kesmek için Atatürk'ten izin isterler. Atatürk ise çınar ağacının dallarının kesilmesi yerine binanın biraz ileriye alınmasını ister.

“AĞAÇ KESİLMEMEYECİK, BİNA KAYDIRILACAK”

Çevreyi koruma amacıyla gerçekleştirilecek olan bu görev İstanbul Belediyesi'ne verilir. Fen İşleri Yollar Köprüler şubesi sorumluluğu üstlenir. Başmühendis Ali Galip ALNAR ve yardımcıları Yalova'ya gelerek çalışmaya başlar.

İlk olarak bina çevresinde bulunan toprak büyük bir itina ile kazılarak binanın temel seviyesine inilir. İstanbul'dan tramvay rayları getirilir ve bu raylar binanın temeline yerleştirilir. Daha sonra bina bu rayların üzerine oturtulur. Sıra köşkü “yürütmeye” gelir...

Köşkün yürütülmesi işlemi iki safhada gerçekleştirilir. 8 Ağustos Cuma günü yapının teras bölümü yani o sıralarda toplantı salonu olarak kullanılan üç tarafı camlarla kaplı bölüm; diğer iki gün içerisinde de ana bina, raylar üzerinde 4.80 kadar doğuya kaydırılır. Yapılan bunca işlem sonucu köşk yıkılmaktan, çınar ağacı kesilmekten kurtulur.

Atatürk'ün ölümünden sonra, Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü arazisi içinde müze olarak hizmet veren köşk, zamanla yıllar karşısında yenik düşer ve bir süre sonra ziyarete kapanır. Yalova Belediye Başkanı Barbaros Binicioğlu, Ahmet Çalık'ın katkılarıyla köşkün restorasyonunu yaptırır. Restorasyon çalışmaları kapsamında köşk içindeki tarihi ve sanatsal eserlerle birlikte restore edilir, köşkün çevresi de yeniden düzenlenir.

Köşk; Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü'nde halka açık olarak ziyaretçilerini bekliyor. Yalova Belediye'si özellikle turistlerin ve yerli halkın ilgisini çekmek amacıyla tanıtım yapıyor ve "Hiç Yürüyen Köşk gördün mü? (Have you ever seen the Moving Villa?)" sloganlı afişlerle ziyaretçi sayısını artırmaya çalışıyor.